

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XV Міжнародна науково-технічна конференція

МАТЕРІАЛИ

26–27 вересня 2024 рік

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9*

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2024

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І
НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України; ДП «Адміністрація морських портів» (Україна); ДП «Адміністрація річкових портів» (Україна); ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (Україна); Південний науковий центр НАН України і МОН України (Україна); Головне управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області (Україна); Національний університет «Одеська національна академія» (Україна); Одеський національний морський університет (Україна); Черкаський державний технологічний університет (Україна); Національний авіаційний університет (Україна); Компанія «АМІКО ГРУПП» (Україна); Морське інженерне бюро (Україна); АТ «Завод «Екватор» (Україна); Асоціація ветеранів Військово-морських сил України (Україна); Харбінський інженерний університет (КНР); Університет науки і технологій Цзянсу (КНР); Таджикиський технічний університет ім. академіка М.С. Осими (Таджикістан); Кошалінський технічний університет, ректор (Польща); Гданьський технологічний університет (Польща); Празький університет хімії і технології (Чеська республіка); Батумський навчально-навігаційний університет (Грузія); ДУ Національний антарктичний науковий центр.

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»; науковий журнал «Shipbuilding & marine infrastructure»; журнал «Судноплавство»

Відповідальний за випуск
Павлов Геннадій Вікторович

*Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.
Матеріали публікуються в авторській редакції*

Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : XV Міжнародна науково-технічна
I-66 конференція : матеріали. – Миколаїв : НУК, 2024. – 1032 с.

ISBN 978-966-321-473-3

У збірнику наведені матеріали XV Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

ISBN 978-966-321-473-3

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2024

СКЕЦІЯ 9. ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378.147

ЦИФРОВЕ І ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ: ДО П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ І НЕОБХІДНОСТІ ПРОАНАЛІЗУВАТИ ВЛАСНИЙ ДОСВІД (2020–2024)

Бобіна О.В.

*Кандидат історичних наук, доцент кафедри психології,
філософії і соціально-гуманітарних дисциплін
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Науково-навчальний гуманітарний інститут
oleg.bobina@nuos.edu.ua*

Анотація. Описано досвід цифрового і змішаного навчання в світі. Описані навички отримані в ході використання цифрового і змішаного навчання під час пандемії і війни 2022–2024 р. Зроблено висновок про необхідність вдосконалення набутих навичок компетентності і поширення інструментів цифрового і змішаного навчання.

Ключові слова: соціологія освіти, педагогічні технології, вища освіта, історія України, війна 2022–2024, пандемія.

12 березня 2020 р. в Україні запроваджено карантин пов'язаний з коронавірусною хворобою. Навчальні заклади почали пристосування до нових умов: таких як заборона аудиторних занять, припинення міжміського і міжобласного автомобільного і залізничного сполучення, обмеження переміщення громадян в містах громадським транспортом, масова вакцинація. В цілому, на нашу думку, українська освіта пристосувалася до ситуації і на весну 2022р. готувалася повернутися до звичайних форм і методів роботи.

В лютому 2022 р. почалася «Велика» війна, і замість «травневих шашликів», українські школяри і студенти, вчителі і викладачі тікали на Захід України, в Європу, йшли добровольцями і мобілізованими на фронт, і знову пристосувалися до нових, іноді смертельних умов життя.

З 2020 р. стали звичними такі нові форми і методи роботи, як «on-line навчання», «дистанційне навчання», «цифрове навчання», «синхронне і асинхронне навчання». В 2023–2024 р.р., дякуючи ЗСУ, миколаївські освітяни заговорили про «змішане навчання». А хоробрі романтики заговорили про навчання face-to-face. Та не замовкаючи сирени і регулярні «прильоти», необлаштовані укриття швидко повертають до реальності. А реальність, на нашу думку це «змішане навчання» або «Blending Learning (BL)». Для українського освітнього простору це нове поняття актуалізоване карантином і «Великою» війною.

В західному світі, особливо серед американських педагогів дискусії про технології навчання йдуть постійно, відповідно до появи нових можливостей. Змішане навчання це

черговий крок в поєднанні дистанційного навчання (а згодом і цифрового) та навчання традиційно-аудиторного (“face-to-face”, “fabric-learning”). Дистанційне навчання починає свою історію з к. XVIII – поч. XX ст. в США і Британії. Починаючи як звичайна поштова розсилка навчальних матеріалів, завдань і оцінки відповідей, «дистанційка» вже на початку XX ст. використовувала навчальні фільми, множильну техніку, а в 30-ті роки радіопередачі. В 20-ті рр. XX ст. окремі американські університети застосовують механічно-програмовані машини для перевірки знань студентів. З 50-х рр. використовуються слайд-проектори, починаються експерименти з мейнфреймом для навчання студентів. В середині 60-х рр. Стенфордський університет експериментує з комп'ютерами для навчання арифметики і орфографії. Перша on-line школа в США була створена в 1982 р. В 1985 р. можна було отримати диплом магістра з журналістики закінчивши повний навчальний on-line курс. З к. 80-х поч. 90-х рр. супутникове телебачення транслювало навчальні програми в реальному часі. Навчальні матеріали на вінілових носіях (грамплатівки), магнітних стрічках (магнітофони і VHS) перейшли до використання CD-ROM. В 2022 р. MIT почав надавати послуги безоплатного навчання в on-line класах. З цього часу навчальні курси на цифрових платформах почали завойовувати світ.

Дистанційну освіту в СРСР і в Україні (щоб не копіювати «проклятих капіталістів») називали заочною. А з дистанційних методів навчання автор пам'ятає діафільми і кінофільми, які було дуже складно використовувати, величезні проектори, та телевізори в аудиторіях, які використовувались, як декор.

В євроатлантичному світі з др.пол. XX ст. з'являються феномени «електронного» і «цифрового» навчання і поряд з «дистанційною освітою» з'являються “on-line навчання», «цифровий університет», «віртуальний університет», «електронне оцінювання», «електронне тестування», «електронна-віртуальна-віддалена-on-line-лабораторія», “web-конференція», «система управління навчанням – LMS”. На наших очах, в мить, з'явилась ситуація з використанням штучного інтелекту в навчанні (“artificial intelligence”, AI).

Українська освітня спільнота менше теоретизує в силу зрозумілих причин, зате відразу переходить до практики. Тому ми подаємо певні теоретичні аспекти Blending Learning (BL).

Популярні джерела визначають “BL”, як технологічно-посередницьке навчання, Web-розширене навчання; як поєднання on-line освітніх матеріалів, можливостей взаємодії в Інтернеті з фізичними методами роботи в класі / аудиторії. Визначення “BL” залежить від контексту. Змішане навчання має свої особливості реалізації в середній школі, у вищій школі, для підвищення професійного рівня, неформального та інформального навчання. Термінологія для опису “BL” з'являється в США наприкінці 90-х рр. XX ст.. В 2006 р. з'являється «Посібник із змішаних навчальних середовищ: Глобальні перспективи, локальні проекти» (Bonk, C.I. @ Graham, C.K.). В 2008 р. в Гонконзі відбулася конференція «Гібридне навчання та освіта: перша міжнародна конференція». Нагадаю, що в 2004–2005 рр. всі вища освіта України почала страждання через «Болонський процес» і «Індивідуальну траєкторію навчання».

В посібнику 2006 р. давалося просте визначення “BL”: змішана система навчання, це система, що поєднує особисте навчання з комп'ютерним навчанням. Ми віддаємо перевагу визначенню Норм Фрізена [Norm Friesen, 2012], який зазначає, що змішане навчання визначає ряд можливостей, які поєднують можливості Інтернету та цифрових медіа з усталеними формами класу, що вимагають фізичної присутності і спільної діяльності викладача і студента.

Стефан Храпінські [Stefan Khrapinski, 2019] пише, що останні визначення змішаного навчання вказують на те, що 30 %-50 % матеріалів курсу може бути on-line, а 70 %-50 % має відбуватися face-to-face.

В Україні дослідження BL фіксується з 2015 р. [Кривонос О., Коротун О., 2015]. Але вони поодинокі, що відповідає стану освіти в Україні. В 2023 р. Інститут педагогічної освіти і освіти для дорослих Національної академії педагогічних наук за кошти. НФДУ запустив проєкт «Максимізація ефективності ресурсів змішаного навчання в закладах вищої педагогічної освіти у воєнний час та повоєнного відновлення України». На нашу думку це поки що єдиний масштабний проєкт, який намагається подати цілісну, багатовимірну і концентровану інформацію про BL. Зрозуміло, що поштовхом до активного використання і обговорення BL стала пандемія в Україні і «Велика» війна.

Набуті під час пандемії навички стали великим кроком в розвитку професійних компетенцій викладачів, студентів, управлінців. Так, в нашому випадку освоювали методи роботи з цифровими пристроями викладачі, яким давно за 50+. Ціж викладачі формували і освоювали методики навчання за допомогою цифрових пристроїв, розробили методи поширення навчальних матеріалів, методики поточної роботи, методики поточного і підсумкового оцінювання. Освоювали цифрові методи планування своєї роботи і звітності. Складовим елементом цифрової роботи стала робота дирекції з налаштуванням комунікації із студентами і викладачами, робота з цифровими інструментами для планування, контролю, звітності і поточної діяльності.

В лютому 2022 р. почалася «Велика» війна. Навички набуті під час пандемії стали у нагоді. використання цих навичок постійно актуалізувалася зовнішніми чинниками. Весна – літо 2022 – це втеча / евакуація з міста, і з України викладачів і студентів. За допомогою телефонів і месенджерів збирали розсіяних викладачів і студентів. Вже з квітня 2022 р., хто як міг проводив навчання, сесію і приймальну кампанію. З літа по листопад 2022 р. постійні обстріли Миколаєва і необхідність підлаштовуватися під цю ситуацію. З листопада 2022 до весни 2023 рр. відключення електроенергії і необхідність синхронізувати наявність світла на робочому місці викладача, з наявністю світла у студентів розкиданих по Україні і Світу, із розкладом. Активізувалась модель синхронного і асинхронного навчання. В лютому 2023 р. невелика частина студентів і викладачів НУК вийшли в аудиторії. Постало завдання забезпечити присутність і роботу в одній аудиторії живих студентів і on-line студентів, і щось робити із студентами, які не виходять на зв'язок. Протягом семестру була вирішена і ця проблема.

Найкращими зразками оволодіння новими інструментами і навичками стали такі моменти як е-звітність викладачів (щотижнева і річна) ZOOM та Meet-конференції, Google-класи, е-кабінети викладачів, е-відомості, е-оформлення індивідуальних графіків студентів, робота в телефонних застосунках-месенджерах, е-опитування студентів. Вдалими і ефективними стали е-форми для формування студентських довідок, індивідуальних графіків, створення трьох TG-каналів для студентів.

Зрозуміло що BL має як свої переваги так і недоліки. Але на нашу думку, тільки поєднання класичних форм навчання з фізичного взаємодією викладача і студента в реальній аудиторії з цифровою освітою і цифровими можливостями дозволить досягти кращих результатів в навчанні і педагогічній діяльності.

DIGITAL AND BLENDED LEARNING: TOWARDS THE FIFTH ANNIVERSARY OF IMPLEMENTATION AND THE NEED TO ANALYZE OWN EXPERIENCE (2020–2024)**Oleg Bobina**

Candidate of historical sciences, associate professor of the department of psychology, philosophy and social and humanitarian disciplines of the National University of Shipbuilding named after Admiral Makarov, Scientific and Educational Humanitarian Institute.

Abstract: The experience of digital and blended learning in the world is described. The described skills were acquired during the use of digital and blended learning during the pandemic and war of 2022–2024. A conclusion was made about the need to improve the acquired skills of competence and spread the tools of digital and blended learning.

Keywords: sociology of education, pedagogical technologies, higher education, history, Ukraine, blended learning war, pandemic 2022–2024.

УДК 366.636:811.111:172.15**ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПРОТИСТОЯННЯ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ (2022–2024 Р.Р.)****Міняйлова А.В.**

*кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сучасних мов
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна, alevtina.minyaylova@nuos.edu.ua*

Шляхтіна О.С.

*старший викладач кафедри сучасних мов
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна, olena.shliakhtina@nuos.edu.ua*

Анотація. Дисципліна «Іноземна мова» (разом з іншими дисциплінами соціально-гуманітарного циклу) надає найбільші можливості для реалізації завдань національно-патріотичного виховання студентів в умовах протистояння України російській агресії (2022–2024 р.р.). Для цього необхідно в процесі формування і розвитку навичок говоріння, читання, аудіювання і письма обирати для опрацювання теми національно-патріотичного характеру. Особливого значення при цьому набуває робота студентів з англomовними статтями, аудіо- та відеоматеріалами, опублікованими у зарубіжних ЗМІ, які висвітлюють поточні події, пов'язані з воєнно-політичною ситуацією в країні, розкривають роль України на міжнародній політичній арені, і, таким чином, сприяють формуванню у студентів об'єктивної оцінки поточної ситуації, протистоянню маніпулятивному впливу з боку російської пропаганди та формуванню почуття гідності і гордості бути громадянином України.

Ключові слова: зарубіжні ЗМІ, навчання англійської мови, національно-патріотичне виховання студентів, теми національно-патріотичного характеру, повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну (2022–2024 р.р.).